

28.3.2013 Delo

Stran/Termin: 16

Naslov: Avtorski projekt 25. 671 Prešernovo gledališče Kranj

Naklada: 35.475,00

Avtor: Zala Dobovšek

Površina/Trajanje: 169,69

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Žanr: RECENZIJA

Gesla: PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ, VESNA JEVNIKAR, DARJA REICHMAN,

Gledališče

Avtorski projekt 25.671

Prešernovo gledališče Kranj

★★★★★

Uprizoritveni model, s katerim je režiser Oliver Frljič zarezal v slovensko nevrvalgično problematiko izbrisanih, je nemara res dodobra kanoniziran; igralce zasebno razgalja, jih sili v mučno opredeljevanje in medsebojno obračunavanje, občinstvo provocira s »senzacijami« dokumentarnih gradiv in ga brezobzirno napada

z nelagodnimi vdori realnega ter zahteva nedvoumna stališča. Toda projekt 25.671 (število je vsota vseh, ki so bili leta 1992 izbrisani iz registra stalnega prebivalstva RS) je morda najprej treba motriti z drugega zornega kota, ki postavi na stran prepričevanje scenskih postopkov in se raje osredotoči na kompleksen (čustveno-mentalni) učinek, ki ga ta »potlačena slovenska problematika« izvrže na površje. Igralci Vesna Jevnikar, Darja Reichman, Miha Rodman, Vesna Slapar, Aljoša Ternovšek, Borut Veselko in Matjaž Višnar na eni strani izvajajo popoln moralistični terorizem, predstavljajo kolektivni (slovenski) ljudski glas, ki je v odnosu do izbrisanih neizprosni, dvojni meril, nepoučen in kar je najhujše – brezbrizen. Skozi drugi aspekt nas prek pripovedi resnične tragične zgodbe spuščajo globoko v psihične stiske protagonistov, ozaveščajo z namerno prikritimi javnimi informacijami in pravnimi nedoslednostmi, ki zaokrožijo poanto, da je večinski nacionalni pogled na položaj izbrisanih precej izkrivljen in podatkovno zmoten. Kdor ima slabo vest ali zgolj radodarno srce, lahko neposredno prispeva denar za ureditev pravic izbrisanih ali simbolično ponudi svoj osebni dokument v takojšen razrez. Ne glede na to (ne)udejano gesto ga bodo na koncu čakali realni pogledi (v tla) realnih predstavnikov izbrisanih in takrat se bo pravo individualno/intimno zavedanje o lastni predhodni apatiji šele zares začelo.

ZALA DOBOVŠEK

